

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel.: +420 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Česká veřejnost o tzv. Islámském státu – listopad 2015

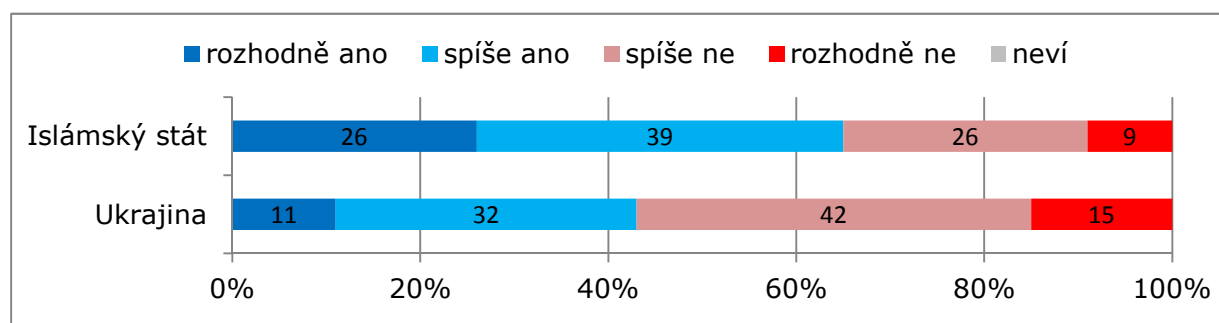
Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-11</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 11. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1054</i>
Počet tazatelů:	<i>220</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.194, PM.196</i>
Zveřejněno dne:	<i>1. prosince 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V listopadu letošního roku zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., do svého pravidelného výzkumu několik otázek týkajících se tzv. Islámského státu. Konkrétně šetření zjišťovalo, zda se lidé zajímají o vývoj situace v souvislosti s jeho aktivitami a zda považují tzv. Islámský stát za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě. Položené otázky byly přitom zformulovány tak, aby výsledky odpovědí týkající se tzv. Islámského státu bylo možno srovnat s odpověďmi na analogické otázky v souvislosti s vývojem situace na Ukrajině.

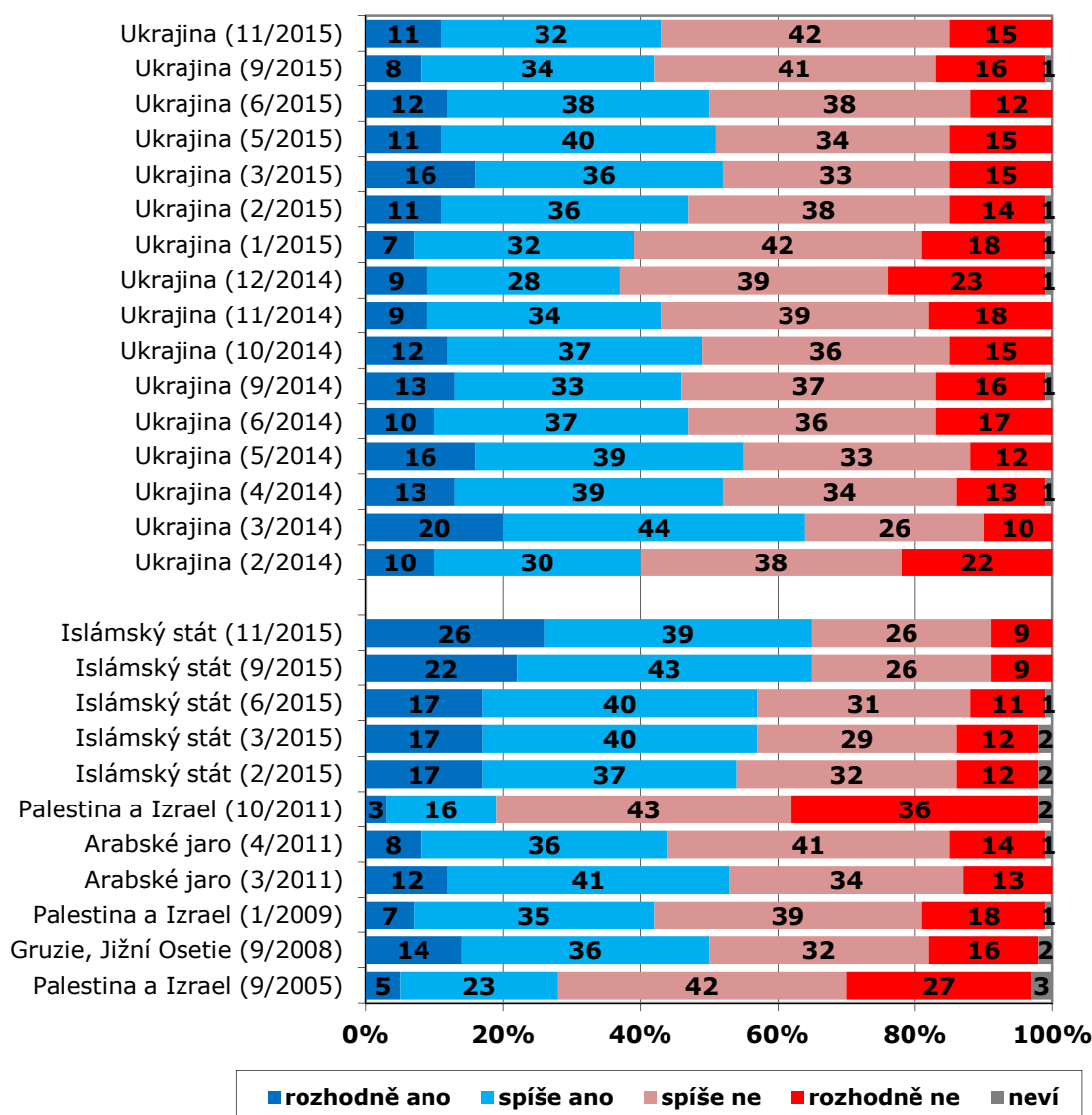
První otázka zjišťovala úroveň zájmu české veřejnosti o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu, přičemž v šetření figurovala i otázka zjišťující podobným způsobem zájem o vývoj situace na Ukrajině. Výsledky zachycuje graf 1.

Graf 1: Zájem o vývoj situace – tzv. Islámský stát¹ a Ukrajina² (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 11. 2015, 1054 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 2: Srovnání zájmu o dění u vybraných událostí (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

¹ Znění otázky: „Zajímáte se o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

² Znění otázky: „Zajímáte se o vývoj situace na Ukrajině? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

Jak ukazují výsledky v grafu 1, o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem se v současnosti zajímá podle vlastního vyjádření bezmála dvoutřetinová většina (65 %) občanů ČR, když na položenou otázku 26 % dotázaných odpovědělo „rozhodně ano“ a dalších 39 % „spíše ano“. Více než třetina (35 %) dotázaných se naopak o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem nezajímá, v tom 26 % „spíše ne“ a 9 % „rozhodně ne“.

Porovnáme-li deklarovaný zájem o vývoj situace v souvislosti s tzv. Islámským státem s deklarovaným zájmem o vývoj situace na Ukrajině (43 %) zjišťovaným v tomtéž výzkumu u stejného souboru dotázaných, vidíme, že zájem ve spojení s tzv. Islámským státem je výrazně vyšší (o 22 procentních bodů). Tady je ovšem třeba připomenout, že zájem o vývoj situace na Ukrajině v čase zaznamenává změny, když v aktuálním šetření je oproti červnu 2015 zájem o vývoj situace na Ukrajině výrazně nižší, přičemž ve svém maximu v březnu 2014 byl tentýž zájem srovnatelný s aktuálně deklarovaným zájmem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu (viz graf 2).

Z údajů zachycených v grafu 2 zároveň plyne, že zájem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu v současnosti zřetelně převyšuje zájem o dění v jiných oblastech, který výzkumy CVVM zkoumaly v minulosti. Porovnáme-li aktuální zájem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu se situací zaznamenávanou v prvním pololetí 2015, vidíme, že zájem od června zřetelně narostl (o 8 procentních bodů), přičemž významně stoupl samotný podíl těch, kdo se o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu zajímají „rozhodně“. V aktuálním výzkumu v porovnání se s posledním šetřením ze září se celkový zájem co do celkového objemu nezměnil, ale dále mírně narostla jeho intenzita, kdy podíl rozhodného zájmu vzrostl o 4 procentní body.

Z podrobnější analýzy vyplývá, že mezi zájmem o vývoj situace v souvislosti s aktivitami tzv. Islámského státu a zájmem o vývoj situace na Ukrajině existuje poměrně silná korelace³ a obojí vykazuje podobné sociodemografické difference. Více se o aktivity tzv. Islámského státu a podobně tak i o dění na Ukrajině zajímají muži než ženy a zájem sílí s rostoucím věkem, zvyšujícím se vzděláním a především s rostoucím zájmem o politiku.

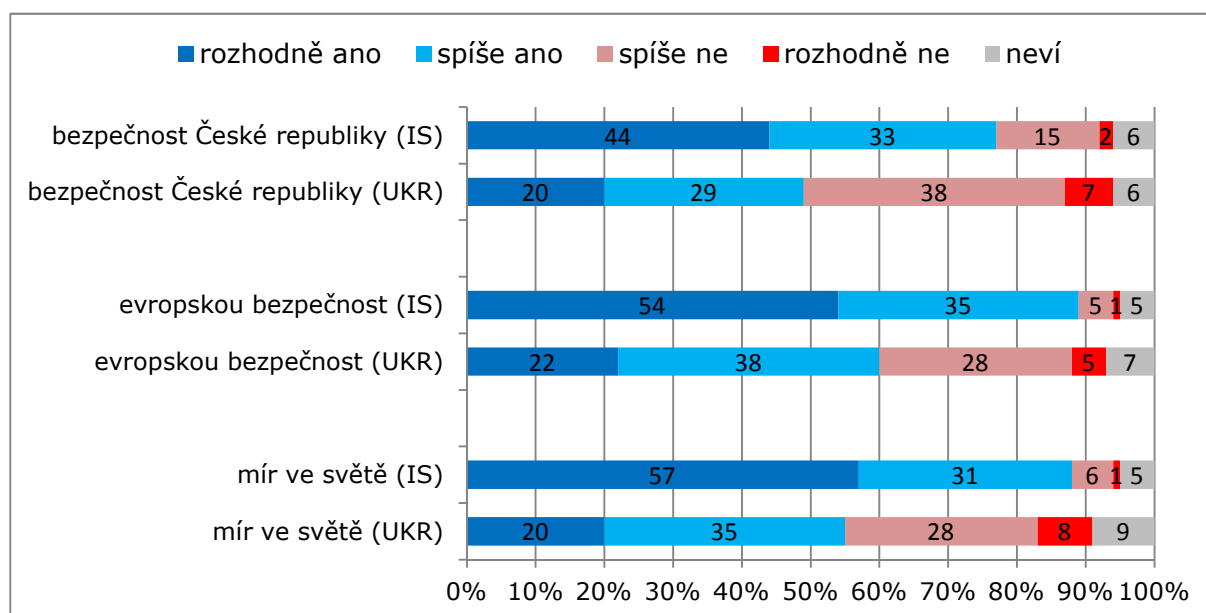
Následující otázka zjišťovala, zda lidé považují tzv. Islámský stát za bezpečnostní hrozbu pro Českou republiku, Evropu a mír ve světě⁴, přičemž obdobná otázka byla zkoumána i v případě situace na Ukrajině⁵. Z výsledků šetření vyplývá (viz graf 3), že velká většina české veřejnosti vnímá aktivity tzv. Islámského státu jako hrozbu, a to zejména pro mír ve světě (88 % celkem, v tom 57 % „rozhodně ano“) a pro evropskou bezpečnost (89 % celkem, v tom 54 % „rozhodně ano“), ale v menší míře i pro bezpečnost České republiky (77 % celkem, v tom 44 % „rozhodně ano“). Ačkoli i v případě situace na Ukrajině se většina přiklání k tomu, že to je hrozbou pro evropskou bezpečnost (60 %, v tom 22 % „rozhodně ano“), mír ve světě (55 %, v tom 20 % „rozhodně ano“) i bezpečnost České republiky (49 %, v tom 20 % „rozhodně ano“), v porovnání s tzv. Islámským státem je zde pocit hrozby výrazně méně intenzivní a častý.

³ Spearmanův koeficient pořadové korelace dosahuje hodnoty 0,617.

⁴ Znění otázky: „Jsou nebo nejsou podle Vašeho názoru aktivity tzv. Islámského státu hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

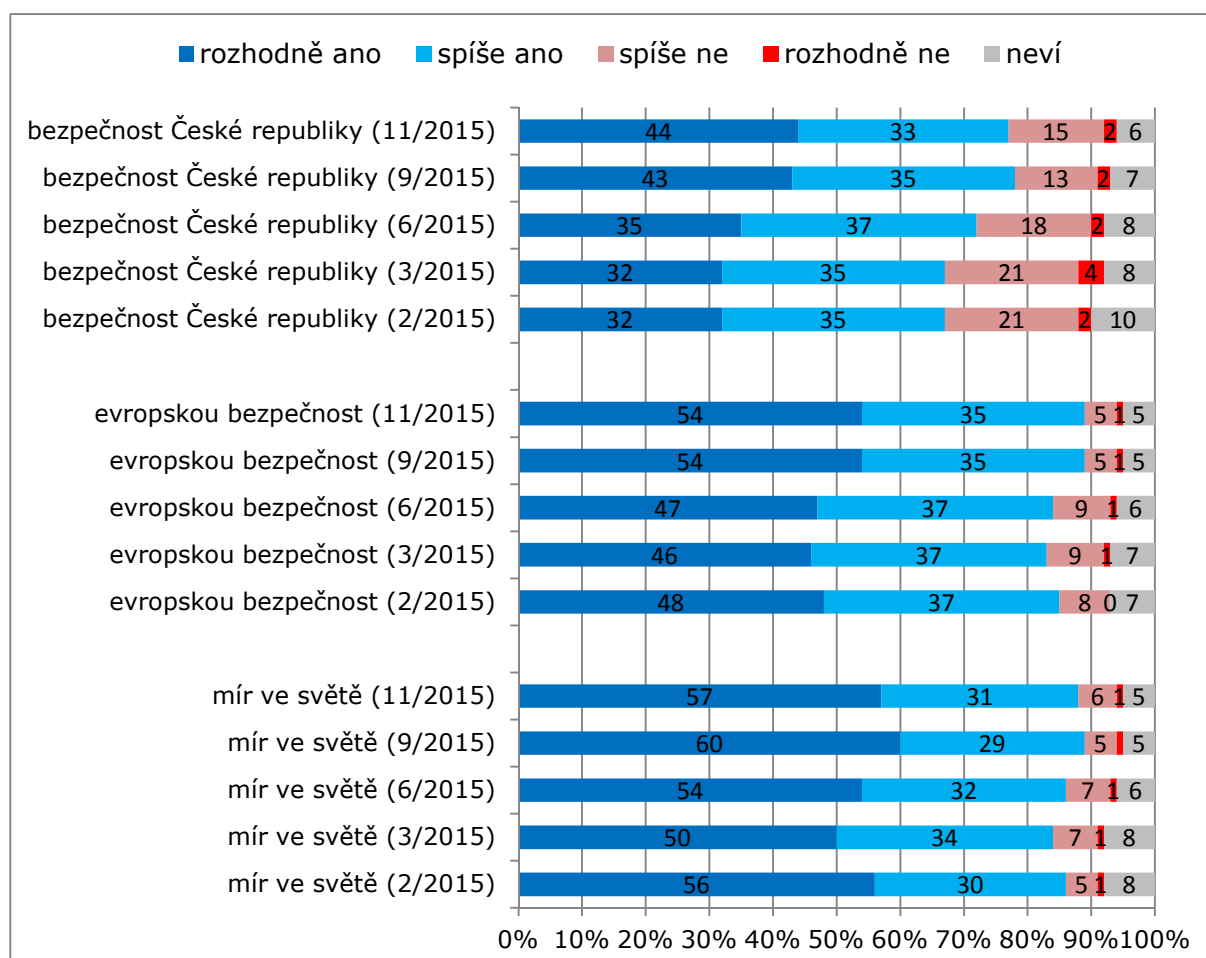
⁵ Znění otázky: „Je nebo není podle Vašeho názoru situace na Ukrajině hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Možnosti odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Graf 3: Jsou aktivity tzv. Islámského státu/situace na Ukrajině hrozbou pro... (%)

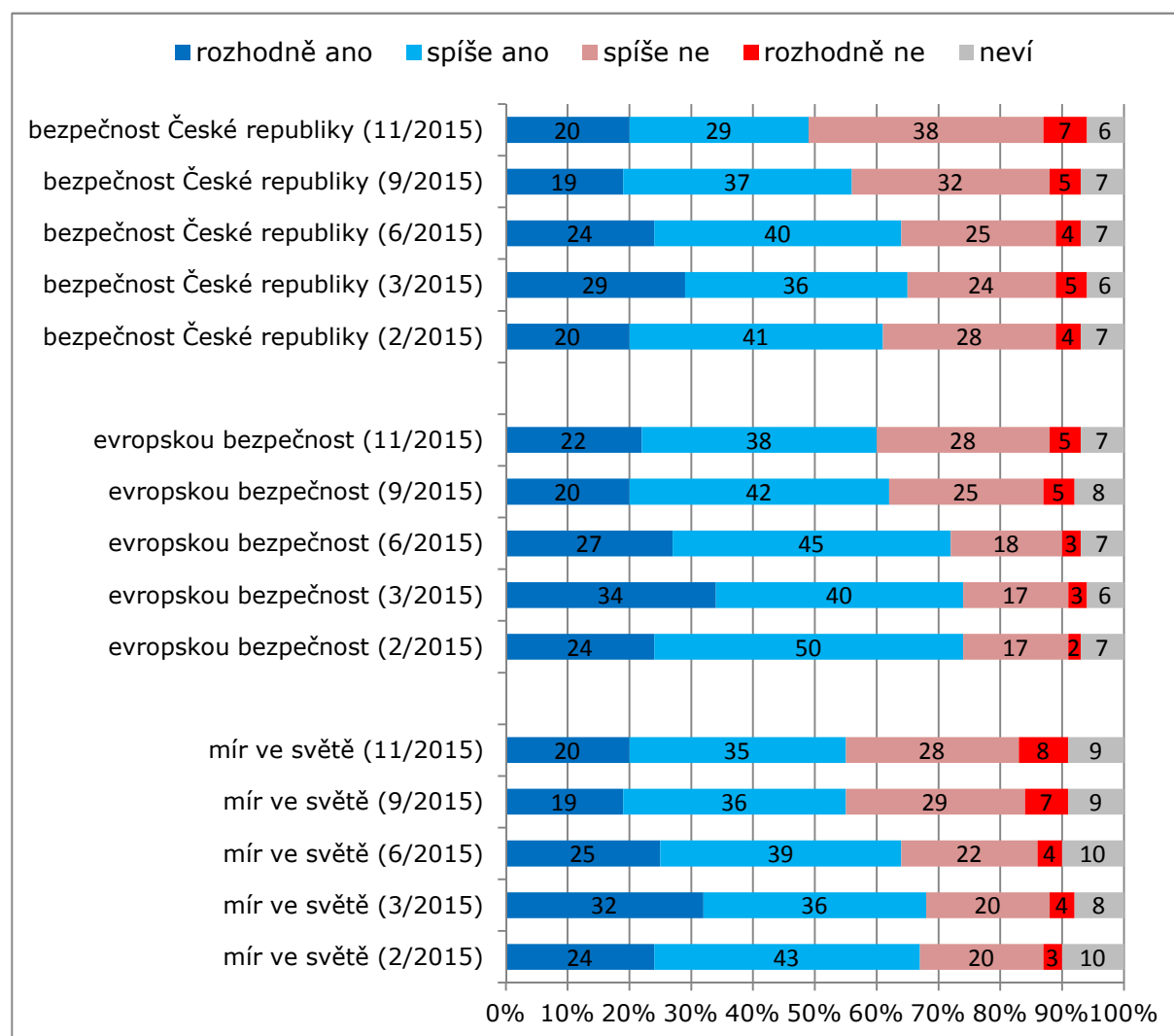
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 11. 2015, 1054 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 4a: Jsou aktivity tzv. Islámského státu hrozbou pro... (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 4b: Je situace na Ukrajině hrozbou pro... (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak přitom vyplývá z údajů v grafu 4a, pohled na aktivity tzv. Islámského státu jako na hrozbu ve všech třech zkoumaných rovinách se od posledního šetření ze září 2015 statisticky významně nezměnil. V porovnání s první polovinou roku je pak zřetelně vyšší podíl mínění, že aktivity tzv. Islámského státu představují hrozbu, a to ve všech třech sledovaných rovinách. Tento trend je přitom opačný k trendu analogické otázky týkající se vývoje na Ukrajině, kde se pocit, že jde o hrozbu pro bezpečnost ČR, evropskou bezpečnost i mír ve světě, v průběhu posledního půlroku podstatně snížil, přičemž u bezpečnostní situace ČR došlo ke snížení i v porovnání s posledním výzkumem ze září 2015 (viz graf 4b).

Podrobnější analýza v postojích k otázce, zda tzv. Islámský stát je či není hrozbou, ukázala, že lidé, kteří o téma projevují silný zájem, obecně tzv. Islámský stát silněji vnímají jako hrozbu. Z hlediska věku spolu s ním mírně roste podíl těch, kdo aktivity tzv. Islámského státu pokládají za hrozbu pro ČR.